

[Poul Møller.]

universiteter har fastslået, at de må anse det, der her sker, for at være en ekspropriation, en tvangsmæssig ejendomsafståelse.

Det er værd, som det ærede medlem hr. Ib Thyregod gjorde det, at gøre opmærksom på, at Århus universitet i sin udtalelse beklager, at det udvalg, der blev nedsat med 3 professorer fra Århus universitet, ikke fik tid til at gøre sit arbejde færdigt, fordi den højtærede undervisningsminister pålagde det at afgive betænkning tidligere end først planlagt.

Jeg skal ikke bruge hårde ord om den fremgangsmåde, man her har valgt over for disse jurister, men det karakteriserer situationen, at et sådant bilag, et sådant aktstykke, hvori universitetet må beklage, at det ikke fik tid til at gøre sit arbejde i sagen færdigt, findes i betænkningen. Jeg beklager derimod meget, at folketingsudvalget, efter at de retslærde havde afgivet deres responsa, ikke fandt anledning til nogen ny overvejelse af hele problemet, ikke fandt anledning til, når et flertal af retslærde siger: det er efter vort skøn tvangsmæssig ejendomsafståelse, at sige: så må vi da lige have undersøgt, om grundlovens § 73 i så fald er opfyldt.

Grundlovens § 73 forudsætter, at almenvellet skal kræve det. Nu er almenvellet jo et meget elastisk begreb, når det gælder fortolkningen, det ved vi alle sammen; men at det skulle være så elastisk, at hensynet til et andet folk, eller, som man siger i betænkningen, at hensynet til samhørigheden og samfølelsen med et andet folk skulle være almenvellets krav, har jeg svært ved at se. Vi har tidligere set ekspropriationer, hvor almenvellet krævede det, f. eks. når det drejede sig om vejanlæg og i visse tilfælde, når det drejede sig om skolebyggeri og lignende foranstaltninger. Men om man kan ekspropriere her og sige, at almenvellet kræver det, der her sker, er dog vist tvivlsomt. Det bliver i hvert fald et domstolsanliggende, og det burde dog måske have givet anledning til nye overvejelser hos flertalspartierne.

Der står også i grundloven, at der skal ydes fuld erstatning, og den højtærede justitsminister sagde under første behandling: hvis vi havde ment, at dette var et

forslag til ekspropriationslov, så havde vi også fremsat et erstatningsforslag, og da vi ikke har fremsat et erstatningsforslag, så kan vi altså ikke mene, at det er en ekspropriationslov. Det var justitsministerens udtalelser ved første behandling. Derfor kunne man nu have grund til at spørge den højtærede justitsminister, hvis han ellers havde haft lyst til fortsat at overvære tingets behandling af denne sag, hvori han sidst ville vejlede os, om han da ikke nu, hvor et flertal af retslærde fastslår, at det er ekspropriation, mener, at erstatningssynspunktet på en eller anden måde må ind i loven, så det er tilgodeset. Det må dog være konsekvensen at det, justitsministeren selv sagde, og en rimelig konsekvens af grundlovens § 73.

Jeg indrømmer, at det er uhyre vanskeligt overhovedet at se, hvordan dette kan erstattes, men netop fordi det er så vanskeligt, var der dog måske grund til at standse op et øjeblik og overveje problemet og ikke bare køre videre, således som flertallet her i salen vælger.

Med den tvivl, der er om fortolkningen af grundlovens § 73 i det foreliggende tilfælde, og med den fremgangsmåde, der er valgt fra tingets og ministerens side, var der sandelig grund til, at en tredjedel kunne enes om at standse sagens ekspedition til stadfæstelse. Det må være således, at et mindretal i tinget forsøger at bruge sin grundlovmæssigt sikrede ret til at få respekteret den private ejendomsret og til at sørge for, at man ikke igennem lovvedtagelser udleverer noget, der har været i dansk eje igennem 200 år, uden nøjere at overveje vilkårene og betingelserne for en sådan udlevering. Jeg beklager derfor, hvis det ikke bliver muligt at samle 60 medlemmer om en sådan udsættelse; men jeg vil gerne sige, at vi fra vor side gerne ser og gerne vil medvirke til en sådan udsættelse af sagen, således at der gives tingets medlemmer mulighed for en ordentlig overvejelse og den høje regering mulighed for at undersøge sagen igen. Anvendelsen af tredjedelsreglen i grundlovens § 73 betyder ikke, at sagen ikke kan løses inden næste folketingsvalg, men den betyder, at sagen ikke kan løses på den her foreslåede måde, før et folketingsvalg er afholdt. Det betyder, at der må findes et nyt grundlag gennem forhandling med stiftelsens bestyrelse og mellem